

KÖZÖS DOLGAINKRÓL

Október 16-án volt 82 éve, hogy az „első kapavágással” elkezdték építeni Pongráctealepet, és év vége felé lesz 10 éve, hogy elindult a Kis-Pongrác projekt. Anno, 1939-1942 között egy komplett lakótelepet építtetett a főváros, lakbért fizetni képes, kispolgári családoknak; ám a történelem viharai Pongráctealepet is megviselték, és az új évezredbe már elavult társasházak léptek be túlnyomórésztben magántulajdonú lakásokkal, de jelentős arányban öregedő és szegényedő lakosokkal. Ezen a lejtmeneten próbálta a lakótelepünket visszafordítani a Kőbányai Önkormányzat a jórészt Európai Unió finanszírozású Kis-Pongrác projekt „szociális városrehabilitáció” jellegű felújítási tevékenységével 2011-2015 között, aminek fontos, de nem mindig látványos eredményei lettek a közterületek megújítása, a közösségi ház megnyitása és fenntartása, és nem utolsósorban a társasházak részleges belső és külső felújítása.

Az elmúlt bő fél évtizedben tovább szépült Pongráctealep, újabb és újabb társasházak újították fel homlokzatukat (jelentős önkormányzati támogatással), közvilágítás és kerítés került a kutyafuttatóba, legutóbb a bölcsőde, óvoda és az idősklub újult meg kívül-belül – önkormányzati költségvetésből. Egyre több fiatal család vásárolt itt lakást, és az általános ingatlanár-emelkedés a pongráctealepi lakásokat is felértékelte (bár, még így is az olcsóbbak között vannak). A környékünkön is fejlesztések kezdődtek, az Eiffel Műhelyháztól a Hungexpóig, és távlatosan tovább fejlődés várható pl. a Közlekedési Múzeum szomszédba költözésével. Mindezek a környékbeli felújítási és fejlesztési folyamatok is értéknövelő hatással vannak Pongráctealepre, az olyan meglévő értékeink mellett, mint például a sok zöldterület, a csend (a vasúti forgalom zajhatásával együtt is).

De a legfőbb érték mégiscsak az ember, az itt lakók közössége, a helybeliek hozzáállása egymáshoz és lakótelepükhöz, akár lakástulajdonosok, akár albérlők, és nem utolsósorban a kölcsönös viszonyulás a kerületi önkormányzat és Pongráctealep lakói között. Fejlődjünk mi is, például tiszteljük meg egymást a kutyáink utáni takarítással, a lakótársak által gondozott kiskertek épségben hagyásával, vagy éppen a társasházi kukák rendeltetésszerű használatával; és olykor akár közösségi munkát is végezhethetünk szűkebb lakókörnyezetünkért, Pongráctealepért, egy 9/10 részben magántulajdonú lakásokból álló lakótelepen. Reménykedünk abban, hogy az utóbbi évek fejlődése nem torpan meg.

PONGRÁCTELEPRŐL STOCKHOLMIG

Nyáron ünnepelte 80. születésnapját és 2021. augusztus 20-a alkalmából Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetéssel kapott **Steve Taylor-Szabó István** pánsípművész, Kőbánya díszpolgára, akivel ennek kapcsán beszélgettünk a pongráctealepi gyermek- és ifjúkoráról. (6. oldal)

TARTALMUNKBÓL:

HŐS UTCÁBÓL A PONGRÁCTELEPRE

TELEPBŐL LAKÓPARK – kert és kerítés

PONGRÁC KÖZÖSSÉGI HÁZ – interjú

PONGRÁC IDŐSEK KLUBJA – megújulás

ZAJVÉDŐ FAL – lenni vagy nem lenni

Hős utcából a Pongráctealepre

Év végén lesz negyedik éve, hogy a magyar kormány 2.100 millió forint támogatást adott a kőbányai önkormányzatnak a Hős utcai gettó felszámolására, eredetileg kétéves felhasználási időtartammal. De a Hős utca 15/A és B házban még mindig laknak, igaz már láthatóan kevesen. Információink és újságcikkek alapján az önkormányzati lakások már mind üresek, de még mintegy 50 lakás lehet magántulajdonban (igaz, ezek egy része nem lakott); miközben a Kőbányai Önkormányzat kétszeri határidő hosszabbítás után 2021.07.30-ával visszaadta az államnak a pénzbeli támogatás maradványát, mintegy 200 millió Ft-t. Arról még nem tudni, hogy az állam részéről ki (valószínűleg a Belügyminisztérium) viszi tovább a maradvány lakástulajdonosok kivásárlását és milyen feltételekkel.

Az önkormányzat augusztusi [kimutatása](#) szerint az állami támogatásból kerekítve 1.000 millió (1 milliárd) forintot költött felajánlható csereingatlanok vásárlására és majdnem 200 millió forintot már meglévő önkormányzati lakások e célból történő felújítására. A kimutatás szerint a megvásárolt magánlakásokért átlagosan 6,34 millió forintot adott az önkormányzat, de egyes lakástulajdonosok ezt kevesellve (hiszen ennyiből nem lehet másik lakást venni Budapesten) elfogadták, hogy határozatlan idejű bérlet szerződéssel költözzenek önkormányzati cserelakásba.

Cserelakásokból pedig jutott Pongráctealepre is, számszerűen nem sok (talán kevesebb, mint tíz lakás), de az új szomszédok jelenléte így is szemmel látható – és sajnos olykor zavaró. Van, akit a lakásból utcára hajított pelenka zavar, van, akit a „megszokottnál” jóval hangosabb mindennapi élet, van, akit pedig a rokonok és barátok állandó jövés-menése zavar. Az sem kelt jó érzéseket, amikor az új szomszédok valakinek a börtönből szabadulását ünneplik meg széles körben. Van, aki ugyan közvetlenül nem tapasztal ilyeneket, de eleget hall a szomszédoktól, vagy a lakótelepünkön tevékeny kisegyház hangszórójából, amikor a lelkes pásztor azzal biztatja a pongráctealepi laosokat a közösségi programjukon való részvételre, hogy ő maga is volt börtönben.

De jó lenne valóban ismerni a tényeket. Ha a nyilvánosságban ilyen rossz képet festünk a lakóhelyünkről, az csak rontja a helyzetet: akik nem ismerik, nem itt laknak, azt fogják gondolni, hogy a Pongráctealep (újra?) elkezd gettósodni, visszájára fordul a Kis-Pongrác projekt 2011-2015 közötti „szociális városrehabilitációjának” megannyi pozitív eredménye, hatása. Így valóban zuhanórepülésnek indulhat lakótelepünk híre, ingatlanárai. Sokkal jobb lenne, ha tudhatnánk, kik költöztek és kik fognak még ideköltözni. Ha megismerhetnénk egymást, és mindenki elmondhatná a félelmeit, megegyeznénk, hogy hogyan tudnánk kezelni a konfliktusokat, valószínűleg nagyobb esélyünk lenne arra, hogy elégedetten élhessünk itt tovább.

A Hős utcai telepen régóta működő [Kontúr Egyesület](#) önkéntesei szerint is mindennek előzetesen kellett volna történnie, szakemberek bevonásával - ahogy azt a szegregátumok felszámolásakor a szakmai standardok megkívánják. Az ellenségeskedés biztosan nem fogja megoldani a konfliktusokat. Utólag sem lehetetlen azonban a problémákat tisztázni, a közvetlen és a közvetett tapasztalatokat szétválasztani egymástól, hogy megállítható legyen az öngerjesztő folyamat, ami kontraproduktív a lakóközösségre és az egyénre nézve egyaránt. Ha a megbélyegzett egyénekkal vagy családokkal kapcsolatos jóslatok beteljesülnek, a „régiek” pedig menekülni kezdenek, a menekülőket az áron alul kínált lakásaikkal csak rántják magukkal az ingatlanok árát.

A szakemberek által vezetett mediáció, csoportos és egyéni beszélgetések segítségével az ilyen konfliktusok megoldhatóak, a mindenki számára elfogadható közös együttélési szabályok kialakíthatóak, betarthatóak és betartathatóak. A Kontúr Egyesület a pongráctealepi civilekkel közösen szívesen belevágna egy ilyen szakmai programba, s véleményük szerint az efféle előremutató kezdeményezésekre bőven lehet pályázatokból forrást is teremteni a program megvalósítására. Persze pályázni, a programot kidolgozni sem kevés munka, de ha elszántak vagyunk, hogy végigvisszük, - a Kontúrral együtt - úgy gondoljuk, érdemes belevágni.

TELEPBŐL LAKÓPARK FELÉ

Lakossági aláírásgyűjtés indult Csilla utcában, a társasházak közötti zöldterületek elkerítésének engedélyezésére. A petíció címzettje a Kőbányai Önkormányzat, mivel az elkerítendő részek önkormányzati tulajdonú telkek, és általában is szükséges a kerületi önkormányzat hozzájárulása kerítés létesítéséhez.

Az aláírásgyűjtő ívekhez mellékelte, az önkormányzatnak címzett levél részletesen megindokolja a kerítés szükségességét. Egyrészt sokan úgy érzik, hogy az utóbbi időben szülői felügyelet nélküli, kiskorú gyerekcsapatok játszótérként használják a házak közötti, a lakók által gondozott kertet, napi szinten rongálva azokat, zavarva az itt lakók nyugalma. Ezenkívül tanítási időben a Pataky Technikum diákjai az iskolába érkezés előtt, reggelenként hangos, csoportos találkozót tartanak házak közötti kertekben, maguk után hagyva rengeteg szemetet, amit aztán a lakók takarítanak el.

Ezekhez még hozzáadódik a közterületen italozó, oda piszkító, szemetelő egyének és a kukában, szemetben turkálók, a napi szinten a kukákat kirámulók szemetelése is. Ráadásul az utóbbi időkben a lakásbetörések számának növekedését érzik Pongráctelex lakói.

Mindezen problémák miatt egyre több pongráctelexi lakos érzi úgy, hogy a lakókörnyezetünk „elindult lefelé a lejtőn”, visszájára fordultak a Kis-Pongrác projekt felújítási tevékenysége óta tapasztalt javuló tendenciák. Vannak, akik emiatt költöztek el, és még többen gondolkoznak az elköltözésen – akár azt is vállalva, hogy csak „áron alul” tudják eladni a lakásukat. Ugyanis hiába az elmúlt évek szédítő fővárosi ingatlan áremelkedése, Pongráctelex négyzetméterárai még mindig a legolcsóbbak közé tartoznak, és az utóbbi időben sajnos egyre többször fordul elő olyan helyzet, hogy az érdeklődő vevőjelöltek amikor eljönnek lakótelepünkre megnézni az eladó lakást, már fordulnak is vissza, megriadva lakótelepünk utcaképétől.

Ezért is fogalmazódott meg Csilla utcai lakótársaink körében a gondolat, hogy egy lakóparki jellegű kerítéssel az érintett társasházak lakói számára szűkítenék le a házak közötti zöldterületek használatát.

Ez nem lenne teljesen új dolog Pongráctelexen, hiszen a Pongrác út felőli oldalon máig áll az a régi kerítés, ami eredetileg egész lakótelepünket körbevette, éjjelente zárt, sőt, őrzött kapukkal. De vannak mai kőbányai példák is ilyen kerítésekre, pl. a Liget/Ónodi utca sarkán lévő kilencemeletes házak közötti zöldterületet, játszótérrel is olyan kerítés veszi körbe, ami napközben átjárható, éjjel a lakók zárják. És ez nemcsak általában növelheti a lakók komfort érzetét, de értéknövelő beruházásnak is tekinthető.

Most csak Pongráctelex egy részén kezdeményeznek a lakók kerítést, de ez mintaadó ötlet lehet lakótelepünk többi társasháza számára is. Olyannyira, hogy az aláírásgyűjtés szervezője Papp Zoltán képviselőn keresztül már az önkormányzat illetékes hatóságaitól is kért és kapott előzetes véleményezést a kerítés tervéről.

Kerítés az Ónodi utcában.

A hivatali válasz szerint megvalósítható a tervezett kerítés egységes megjelenéssel és azonos, 1,5 méteres magassággal, leghamarabb 2022. január 1-től, mivel a Kis-Pongrác projekt fenntartási időszaka 2021. végén jár le, és addig nem lehet változtatni a közterületek projekt által kialakított képén.

Az önkormányzat arra is felhívja a figyelmet, hogy a lépcsőházi bejáratokhoz vezető járdák mindkét oldalán kaput kell létesíteni a kerítésen, és olyan tervet kell előzetesen egyeztetni a kerületi főépítéssel, amit később Pongráctelex többi társasháza is átvehet, ha az ottani lakók is szeretnék kerítést építeni.

Itt merül fel az anyagiak kérdése: mennyibe kerülhet egy ilyen kerítés, és ki állja a számlát? Ez mindenképpen több millió forintos anyag- és munkadíj költség lenne, amit a módosnak igazán nem nevezhető pongráctelexi társasházak nehezen tudnának kizárólag önerőből kigazdálkodni, de talán önkormányzati támogatásra, esetleg pályázati forrásra is adódhat lehetőség, főleg, ha elég sok lakó támogatója aláírásával a kezdeményezést.

Ami már „neccesebb”, hogy a pongráctelexi társasházak közötti zöldterületek önkormányzati tulajdonú közterületek, így még önkormányzati engedély esetén is lehetséges, hogy csak díjazás ellenében lehet lezárni a telkeket. De ezt akár ellensúlyozni lehetne azzal, hogy ha a társasházak átvállalják az önkormányzattól az elkerített zöldterületek kertészeti fenntartását.

Újra vár a Pongrác Közösségi Ház – jelen, múlt, jövő

2014-ben vette át a Bárka és **Árkovics Henrietta** a Pongrác Közösségi Ház vezetését, akkor készítettünk vele egy bemutatkozó interjút a Vagyunk! 1. számába, így idén augusztusban idejét láttuk egy újabb beszélgetésnek.

Hogyan vészeltétek át a járványhelyzetet?

Megviselt minket emberileg a zárva tartás, hogy nem pöröghettünk a programok szervezésén, miközben eddigi látogatóink elérése nagyon elnehezült. Például hiába hirdettünk meg a Facebookon többféle pályázatot gyermekeknek, sajnos nagyon kevesen jelentkeztek.

Az online kapcsolattartás nehézségei után most, júniustól a nyári táborokkal sikerült újra „igazi” gyermek-programokat csinálnunk. Bár a járványhelyzeti költségvetési megszorítások miatt mi is kevesebb nyári tábort tudtunk szervezni idén, azok teljes gyermeklétszámmal zajlottak az utóbbi hetekben.

Az idősebb korosztályú vendégeink kevésbé interneteznek, ezért őket telefonon próbáltuk elérni: megkérdeztük, hogy vannak és egy picit beszélgettünk velük; illetve, akik jártak hozzánk informatika oktatásra, nekik megmutattuk, hogyan telepíthetik otthoni gépükön a Zoom-ot, és megadott időpontokban ezen keresztül tartottunk online körbeszélgetéseket. Felismerve azt, hogy a pongrácteplei időseknek éppen mire van szükségük a járványhelyzeti korlátozások közepette, besegítettünk az élelmiszer bevásárlásba, gyógyszer-kiváltásba. Később pedig a regisztrációban segítettünk nekik, majd ahogy enyhült a járványhelyzet, parkokban szerveztünk (telefonon) csoportos, de a távolságtartás szabályait betartó sétákat, beszélgetéseket. Láthatóan erre nagyon ki voltak éhezve már idős vendégeink.

Az elmúlt 6-7 évre visszatekintve, változtak az igények?

Van, amikor a kisgyerekes korosztály részvétele az erősebb, így a programkínálatunkat is irányukban erősítjük, máskor az idősebb korosztály érdeklődőbb – mondhatni folyamatosan együtt „lélegzünk” a változó igényekkel. Volt olyan évünk, amikor a baba-mama klubban 30-40-en is részt vettek, de aztán a kisgyerekek bölcsődébe mentek, és így eltűnedeztek a Közösségi Házból. Mostanság

viszont a 10-13 éves korosztály látogat minket erősebben – akiket óvodás koruk óta ismerünk.

Vannak-e nehézségeitek a vendégeitekkel?

Egy lakótelepen mindig vannak elköltöző családok, és jönnek új családok is. Azt is érzékeljük, hogy az utóbbi időben vannak olyan látogatóink, akik kissé „megfűszerezték” a hétköznapokat. Néha nehezítő tényező ez a munkánk során, de vannak jó oldalai is, pl. a mostani nyári táborokban, különösen a kerékpártáborban szerintem zseniálisak voltak a gyerekek. Bízom abban, hogy majd tudunk együttműködni a házirendben lefektetett normák és

szabályok mentén. Ha mégsem így alakulna, akkor lehet, hogy megint lesznek konfliktusok, mint 2014-2015-ben voltak, de én azon a véleményen vagyok, hogy ilyenkor nem a szintet kell lejjebb vinni, hanem nekünk az a célunk, hogy a nehéz viselkedésű gyerekeket próbáljuk felemelni a közösségi normákhoz. Kicsit megnövekedtek most is az erőteljesebb nevelési eszközök (pl. hogy a harmadik figyelmeztetésnek legyen hatása: akkor holnap nem jöhetsz be foglalkozásra). Nem is mindig a

gyerekekkel a nehéz, úgy gondolom, néha a szülővel nehezebb.

Mik a terveitek a közeljövőben?

Végre kicserélhetjük a bejárati ajtó felső részét ablakosra (csak kifelé átláthatósággal), hogy ne érezzük magunkat elzárva a lakóteleptől. De ennél is fontosabb, hogy már három éve szerettem volna kialakítani egy kis saját udvart a Közösségi Háznak. Akkor meg is kaptuk a területet a Pongrác Idősek Klubjától, elkezdtük az átalakítást, de közbe jött előbb az idősklub külső, majd belső felújítása, aztán a járványhelyzet is, így még mindig nem fejeztük be a saját udvar eltervezett kialakítását, de már közel járunk hozzá. A füvesítést még pihentetni kell, hogy erősödjön, de már ott vannak a fa kerti padok, asztalok, egy javítandó gumipadló egy leendő pingpongasztalnak. Ha minden kész lesz, akkor – remélhetőleg még idén, és egy következő (negyedik) járványhullám előtt – tartunk egy kerttáradó ünnepséget. Valószínűleg igazán majd jövőre tudjuk beindítani a kerti programozást, amire különféle ötleteink vannak már.

Egy ilyen saját udvar nagyon jó lesz a Községi Háznak, nemcsak azért, hogy például a nyári napközis tábor kiegészítő helyszínévé, hanem például a felnőtt korosztályoknak is régóta tervezünk ide nyári kertmozit (az idősklub falára vetítve). És persze a mi terveink mellett a közösség is bedobhat jó ötleteket a kert hasznosítására.

Ezek szerint a Községi Ház látogatóit is bevonják a programok tervezésébe?

Mi hagyományos értelemben vett közösségi házat csinálunk itt, ahol a szervezett klubfoglalkozásokon túl akár a dolgozóink is leülnek játszani a vendégekkel (a szervezés, adminisztrálás mellett), hiszen nálunk a vendég az első. Olyannyira, hogy a vendégeinkkel együtt, közösen gondolkodva próbáljuk formálni a jövőt, például egy-egy nyári tábor végén a gyerekeket kérdezzük meg, hogy mely program tetszett nekik, mit szeretnének jövőre is, mit nem szeretnének, és utóbbi helyett milyen új programot hoznának be? Gyakorlatilag folyamatos „közvélemény-kutatást” folytatunk a vendégeinkkel, amikor beszélgetünk velük, és próbáljuk figyelembe venni az igényeiket.

Bízunk abban, hogy bár idén véget ér a Kis-Pongrác projekt fenntartási időszaka, fenntartó önkormányzat hozzánk hasonlóan úgy látja, hogy az elmúlt évek

tapasztalatai alapján egyértelműen érdemes továbbra is működtetni a Pongrác Községi Házat. Szerény, de egyre jobb bevételeket hoz a termünk bérbeadása is: a lakógyűlések mellett egyre többen szerveznek ide születésnap zsúrokat, partikat (a terembérlésre magánszemélyként is szerződést kell kötni, amit azért említek itt, mert volt olyan lakó, akinek a bérlése azért hiúsult meg, mert nem hozta be az aláírt szerződést). Jövőre akár már a kertet is bérbe adhatjuk...

Visszatérve a jelenbe: most ősszel milyen programokkal várjátok a vendégeket? (Két járványhullám között...)

Jóga, zumba felnőtteknek, játékos iskola előkészítő foglalkozás gyermekeknek, táncmulatságok és kulturális „barangoló” kirándulások (legutóbb pl. Tatán és a Szent István-terem, valamint informatika oktatás idősebbeknek, stb. Alkalmi rendezvények is előfordulnak, mint pl. vetített képes előadás vagy éppen jazz koncert.

IMPRESSZUM: Vagyunk! Pongráctelex hangja

8. szám, 2021. október. Rendszeresen megjelenő ingyenes lakótelepi hírlevél. Kiadja: Pongrác Egyesület, szerkesztő: Bánó Soma. Elérhetőségeink: pongRACTelep@gmail.com és a Pongrác Egyesület **postaládája** a Községi Ház bejárata előtt

Egy kis helytörténet: a Pongrác Községi Ház „elődei”

Eredetileg **közfürdőnek** építették a lakóteleppel együtt az épületet (1942-ben), majd ahogy egyre kevésbé használták ilyen célra, először **MSZMP pártirodát** rendeztek be a mai közösségi ház helyén az 1970-es években. Így sem volt kihasználva az épületrész, így egy időben helyi szervezésű **ifjúsági klub** is működött itt, de a szervező Törpényi Lajos elmondása szerint ez néhány év után kifulladt.

A rendszerváltás idején viszont felpozícióba került az élet Pongráctelexen, a közfürdő épületében is, ahol 1989-ben **Pongrác Közéleti Központ** néven indított lakótelepi közösségi ház jellegű tagintézményt a kerületi művelődési ház (a 2010-es évekig használt nevén „a Patak”). Egy tanácsi beszámoló szerint 1989-ben összesen 5.000 látogatója volt az itt szervezett táncesteknek, filmvetítéseknek, gyermekfoglalkozásoknak és a korra jellemző politikai vitafórumoknak. Nem tudjuk, meddig működött ez a 32 évvel ezelőtt indult közösségi ház, de feltehetően nem sokáig, a rendszerváltás utáni megszorításoktól szűkös 1990-es években.

1989-ben a pártiroda is megszűnt, azóta viszont a közfürdő épület nagy részét egy tartós bérlő vette át: az új évezredben már az **Emberbarát Alapítvány** működteti itt rehabilitációs-bentlakásos részlegét, asztalos műhelyel. Majd 2012-ben a túlnyomórészt európai uniós finanszírozású Kis-Pongrác projekt felújította-átépítette a hajdani pártirodát és megnyitotta az önkormányzati fenntartású **Pongrác Községi Házat**. A nyitó ünnepségre készített helytörténeti kiállítás óta sok kisebb-nagyobb tudással bővült Pongráctelex helytörténete, amiből hamarosan könyv készül, de a lakótelep múltját kutató (helyben lakó) Bánó Soma szívesen feljegyezne személyes visszaemlékezéseket a lakótelepi életről, híres lakókról, és persze a rendszerváltás kori közösségi házról, s a még korábbi ifjúsági klubról is. Ha valaki saját fotókat is megosztana, azt mi is leközzölnénk leginkább az interneten (www.pongRACTelep.hu, Facebook: Pongráctelex – a helyi oldal), és akár a készülő helytörténeti könyvbe is bekerülhet.

Aki örömmel mesélne a régi idők Pongrác úti lakótelepéről, írjon nekünk e-mailben (pongRACTelep@gmail.com), esetleg levélben a közösségi ház bejárata előtti postaládjába, vagy hagyjon telefonos elérhetőséget a közösségi házban egy interjú szervezésére.

PONGRÁCTELEPRŐL STOCKHOLMIG

Egy kis helytörténet Steve Taylor – Szabó István pánsípművésszel.

Nagypapa (Szabó József) festő volt, van tőle egy kis képem, de jobbára ablakok festéséből élt. Amikor építették a Pongráctelepét, akkor is ott festette az ablakokat, ezért megkérdezték tőle, hogy nem kell lakás neki? Mondta, hogy nem, mert van sajátja az lhász utcában, de most fog nőszülni a fia, neki jó lenne egy lakás... És nagypapa választott lakást az apámnak és anyámnak, így születtem én már a pongráctelepi IX. épület A lépcsőház első emeleti bérlakásába. Apukám szobrászművész volt, tőle is maradt egy szoborfej.

De nagymama közbeszólt, hogy a fiának nyugdíjas állás kell, ami az 1930-as években ritkaság volt, így elment a Beszkárthoz, ahol előbb ellenőr volt, majd villamosvezető. Az 1950-es években csinálták a közlekedési lámpákat a Blaha Lujza téri kereszteződésben, ami nagy újdonság volt a Keleti pályaudvar felől jövő vidéki embereknek. Apukám átmeneti munkája volt, hogy az EMKE sarkán az erkélyről napi 6 órában hangszórával dirigálta a forgalmat és az embereket („tessék várni, amíg zöld lesz”), amit annyira „komolyan” vett, hogy tréfásan cifrázta a mondókáját, amivel egy idő után nagy népszerűsége lett. Ez a „dumaszínház” annyira híres lett, hogy ezt utánozták le Latabár Kálmánnal az Állami Áruház című film elején.

Anyukám háztartásbeli volt. Nagymamám kenyeret árult a Martinovics téri piacon. Eleinte anyukám helyettesítette a piacon, de egyszer a nagymama úgy megsértette, hogy nagyapám vett neki egy külön standot. Így anyám is kenyeret árult a piacon, krencliben hordták neki a kenyereket a környező kőbányai kenyérüzemekből: Kelemen utca, Cserkesz utca, Ónodi utca.

Amikor az 1940-es évek végén államosították a boltokat, anyukát átvette a Közért, és a pongráctelepi 11-es épületben lévő Tejcsarnokban dolgozott. Kék alapon Tej, tejtermék felirata volt, Puchernét váltotta anyukám. A tejet kannákból mérték ki, valamint tejfölt, lisztet, élesztőt, zsemlet, kiflit, császárszemet, kalácsot, nápolyit, húsvét idején macaszt is árult. Akkoriban sokgyerekes családok laktak ott, egy kétkilós kenyér egy nap alatt elfogyott...

Iskolába az első négy évben a MÁV-telepre jártam, aztán kerültem át a pongráctelepi általánosba. A MÁV-telepi katolikus templomba jártunk misére, áldozni. Ifjúkoromban sportoltam is, 100, 200, 400 méteren futottam az Előrében, utoljára 1964-ben a magyar bajnokságban, de akkor a zenét választottam, mert kellett volna még nőm vagy tíz centit, hogy eredményesebb legyek.

Az utcára nem engedtek le gyermekkoromban, így kimaradtam a bandázásokból, és megúsztam sok háború utáni

balesetet, mint amikor történetet találtak gyerekek, rárakták a villamossínre, és a villamostól felrobbant, az egyik gyerek belehalt... Én persze szomorúan néztem ki a lakásunk ablakából, hogy a többi gyerek szaladgált az utcán és rollerezték a gyárakból lopott csapágyakból eszkábált rollereken. Voltak a gyerekek között nagy csibészek, akik például, ha élelmiszerral megrakott teherautó ment a Tomcsányi úton, szaladtak utána, és konzerveket dobáltak le róla.

Gyermekkoromban a Beszkárt sportpályája mellett volt, körhinta, stb. [*a mai Főgáz telephely területén, kb. a Gyöngyike-Salgótarjáni saroknál*]. A gáztelep melletti Beszkárt pályát telente felloccsolták korcsolyapályának, de óránként tartottak 10 perces szünetet, amikor hokizni lehetett rajta. Az iskola előtti tér másfél méterrel mélyebben volt, télen azon a kis, behavazott lejtőn csúszkáltak le a gyerekek, este is, mert a szomszédos VII. és XVII. épületek ablakaiból elég fény szűrődött ki a fehér hóra. A csibészeknek volt katonai csizmájuk, azzal kikeményítették a havat a csúszkáláshoz. Ez volt az egyetlen utcai szórakozás, amire leengedtek a szüleim.

Zenei pályafutásomat zongorával kezdtem, amit apám nővérétől örököltem, aki táncolt és énekelt is, fellépett az Erkelben. Aztán arra járt egy nemzetközi társaság, a Sing-Sing, belépett közéjük, bejárta velük a világot. Amikor hozzáment egy olaszhoz és a háború után Amerikába költöztek, rám hagyta az itthoni zongoráját.

Aztán papám ötlete volt, amikor bevonultam katonának, hogy az Egyesített Tiszti Iskola (ETI) fúvószenekarába kerüljek, mert akkor már szaxofonoztam és klarinétoztam is, de hála istennek, nem sikerült, mert akkor ott ragadtam volna, így nem lett volna lehetőségem külföldön zenélni.

A pánsípba akkor szerettem bele, amikor egyszer meglátogattam Charliék zenekarát, ahol Fülöp Ervin pánsípon eljátszotta [Albinoni Adagioját](#), ami valami gyönyörűséges volt. Akkor nagyon belementem a megtanulásába, és azóta pánsípon muzsikálok többfelé az országban, néha külföldön is. Néhány éve a Pongrác Községi Házban is felléptem.

1968-ban költöztem ki Stockholmba. Egyszer a Thália Színházban zenéltem, és ott összejöttem egy nézővel, egy 1956-os disszidens zongoristával, aki kihívott Svédországba. Elhatározásomat megkönnyítette, hogy a Vörösmarty Gimnáziumból elég jól beszéltem németül és angolul, de így is elég nehéz volt megtanulnom svédül. Ezután Lidingöben (Stockholm mellett) laktam évtizedekig, ma is megvan ott a lakásom, de az 1990-es években visszaköltöztem Kőbányára, azóta is itt lakom. (*cikkünk bővebb terjedelemben a www.pongractelep.hu-n olvasható*)

MEGÚJULT A PONGRÁC IDŐSEK KLUBJA

Idén teljesen elkészült a lakótelepi idősklub külső és belső felújítása. A hőszigetelés, a szép festés mellett kényelmesebb és kellemesebb környezet várja a pongrácteplei nyugdíjaskorúakat; a korábban is meglévő funkciók mellett új szolgáltatásokkal (pl. nagy kapacitású mosógép). Bővebb, színes fotógaléria a <http://pongRACTelep.hu/?p=10783> oldalon.

Programok:

- egészségügyi tájékoztató előadások,
- igény szerinti szűrővizsgálatok,
- irodalmi kör,
- zenés programok,
- vetélkedők, kvízműsorok
- szervezett buszos kirándulások,
- múzeumlátogatások,
- kerti partik,
- kártya- és társasjátékok,
- filmvetítés,
- közös éneklés,
- idősebbek is elkezdhetik – torna,
- ünnepi műsorok, megemlékezések
- meghívott vendégek, előadók
- felolvasás,
- beszélgetős óra,
- névnap köszöntők, bemutatók, stb.

Szolgáltatások:

- igény szerint napi egyszeri meleg étel biztosítása,
- szociális, hivatalos és egyéb ügyintézés segítése,
- szabadidős programok szervezése,
- életvezetési tanácsadás, segítségnyújtás,
- vérnyomás- és testtömeg mérése,
- szükség szerint a megfelelő egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás elősegítése,
- tisztálkodási lehetőség,
- ruházat, textil mosásának lehetősége,
- televízió- és filmnézés,
- önszerveződő csoportok támogatása, működésének segítése
- számítógépes gyakorlás, internetezési lehetőség,
- könyvolvasás/könyvkölcsönzés

1101 Budapest, Salgótarjáni út 47.

Telefon: 264-9412 E-mail: pongRAC@bkhk.hu

Honlap: www.bkhk.hu/idosek-klubja

ZAJVÉDŐ FAL A CSILLA UTCÁBAN

Lenni vagy nem lenni

Idén februárban lehetett lakosságilag véleményezni a Csilla utcai vasútvonal harmadik vágányának építését Kőbánya-felső és Keleti pályaudvar között, aminek célja az elővárosi ingázóvonatok sűrítése, leendő új vasúti megállóval a MÁV-telep mellett. Akkor egy rapid lakossági kampány keretében sok lakótársunk kifejezte határozott óhaját, hogy ha már forgalombővítés, akkor legyen szíves a megrendelő állam (MÁV) zajvédő falat is létesíteni a Csilla utcai vasúti töltésen, mert az interneten elérhető önkormányzati szabályozások szerint bár ez kötelező lenne, de a konkrét állami tervek ezt mégsem tartják fontosnak.

A harmadik vágány (újja)építése már zajlik, várhatóan jövőre forgalomba is helyezik, de egyelőre semmi jele annak, hogy lesz itt valami zajárnyékolás ügyben. Mindeközben az ún. Déli Körvasút felújítására és vágánybővítésére most ítélt meg rengeteg pénzt az állam, ami a Pongrác úti vasút felüljáró előtt-után a Népliget felől-felé elkanyarodó tehervasúti forgalmat fogja megnövelni. Ez látszólag épp csak érinti Pongrác-telep délkeleti sarkát, de a Csilla utca 8-9-10. társasházak lakói nagyon is érzik a lassú és nagyon hosszú teherszerelvények által keltett rezgéseket.

PARKOLÁS

Véget ért az „Egy a természettel” vadászati kiállítás, amelynek három hétig tartó időszaka alatt megint sok látogató Pongrácteplepen parkolt minden lehetséges és nem engedélyezett helyen is (főleg hétvégén), elfoglalva a helyet a lakótársainktól. Tömegközlekedés fejlesztésről továbbra sincs hír, pedig láthatóan most is sokan sétáltak a hajdani 29-es villamos nyomvonalán a Hungexpóra.

Pongrác-telep majdnem 900 lakásához képest a Csilla utcai garázsokkal együtt is kevesebb, mint 300 parkolóhely már régóta kevés a helyi igényeknek, ezért tud fájni az itteni autótulajdonosoknak a vásárvárosi kiállításokra kocsival érkezőknek lakótelepünkön való parkolása.

2017-ben már szerveztünk egy Facebook szavazást, amin túl alacsony részvétel mellett a szavazók fele ellenezte, hogy fizetős parkolási övezet legyen Pongrácteplemen is (a 37-es villamos töltése melletti parkolókkal együtt), természetesen a helyben lakóknak kedvezményrel. Vajon még mindig ez a köz véleménye?

KUKAHELYZET – ötletek és tervek

Folyamatos probléma, hogy a pongrácteplepi társasházak saját, elzárható hely hiányában az utcán, közterületen kénytelenek tárolni a háztartási és a szelektív kukákat, amik időnként „túlcsoordulnak”, vagy kocsival arra járó idegenek rakják melléjük a szemetüket, vagy kukázók túrják ki az utcára a kukák tartalmát.

Ha kevésnek tűnik az 1100 literes társasházi fém konténer befogadóképessége, természetesen lehet több kukát vagy több ürítést kérni a Fővárosi Közterület-fenntartótól, de ez drága szolgáltatás: egy ilyen nagy kuka heti háromszori ürítése évi több, mint 1 millió Ft. Ha a tapasztalat szerint inkább csak hétvégén nem elegendő a kuka úrtartalma, akkor megfontolható egy olyan lehetőség is, hogy a társasház 2 db 1100 literes konténert tart fenn, de csak hétfői és pénteki ürítéssel, amely esetben hétfő reggeltől péntek reggelig nem változna a kapacitás, viszont péntek-szombat-vasárnap megduplázódna, miközben a rezsiköltség csak egyharmaddal lenne több, az egy kuka heti háromszori ürítéséhez képest.

És lehet megoldás arra is, hogy csak az adott társasház lakói férjenek hozzá a közterületen tárolt kukákhoz. A sima lakat nem mindenhol válik be, de értesülésünk szerint a kőbányai önkormányzat már tervezi, hogy az ilyen helyzetű lakótelepeken valamilyen zárható építményben lehessen tárolni a kukákat. Sajnos, a koronavírus járványhelyzet miatti megszorítások késleltetik ezen önkormányzati fejlesztéseket is, de Papp Zoltán képviselőtől korábban úgy értesültünk, hogy jó eséllyel Pongrácteplemen kezdheti az önkormányzat a kukatároló építmények próba jellegű bevezetését.

KERTÉSZET – közös vízaknák

Idén a Kőkert Kft. zöldre festette és saját nevével feliratozott egyes társasházak melletti vízaknafedőket, amiket most lelakatolni tervez, de kulcsot ad a lakatokhoz a közös képviselőknek. Ennek kapcsán jeleztük, hogy a Kőkert az érintett társasházak nevét is fűjje rá az aknafedőkre, a félreértések elkerülése miatt, ugyanis ezen aknában van a Kőkert által kezelt öntözési vízórák mellett az adott társasház saját vízórája is, és sajnos már előfordult, hogy figyelmetlenségből a társasházi vízórárt is elzárták.

Újságunk a www.pongracteplep.hu oldalon, esetenként bővebb tartalommal is olvasható, letölthető.